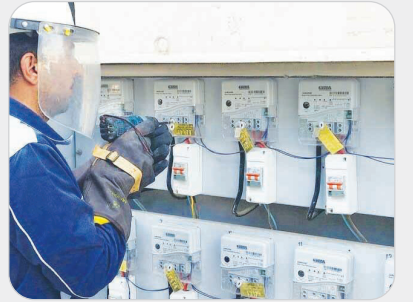

شرکت‌های آمریکایی
برای سرمایه‌گذاری در چین
دو دل شدند

برای مدیریت ناترازی برق،
۱۲ میلیون کنتور هوشمند تا پایان
سال نصب می‌شود

شنبه ۲۳ خرداد ۱۴۰۵ / ۲۷ ذی الحجه ۱۴۴۷ / ۱۳ ژوئن ۲۰۲۴ / سال سی و یکم / شماره ۴۵۰۵ / بیا ۵۰۰۰۰ تومان

یادداشت
دو روز
دکتر محمدمهدی جعفری زاده

تحلیل خبر

رشوه، رانت و فساد اقتصادی

در روزگاری که مردم در تب و تاب دست یافتن به «لقمه‌های نان حلال» باید شب و روز زحمات زیادی را بر خورد هموار کنند، متأسفانه برخی افراد ناسالم جهت قاپیدن همان یک لقمه نان حلال مردم، با روش‌های غیرانسانی و ظالمانه، با متوسل شدن به «رشوه»، «رانت» و سایر مفاسد اقتصادی، حرکات پنهان و آشکاری از خود بروز می‌دهند.

حتی اگر در یک کشور، اقتصاد قوی و رشیدی حاکم باشد، با روش‌های موربانه‌ای، تار و پود آن اقتصاد سالم، جویده شده و از درون پوک و شکننده می‌شود.

اگر کشور ما می‌خواهد در مسیر رشد و پیشرفت و توسعه قرار گیرد و مردم از زیر فشارهای روزافزون اقتصادی رهایی یابند، حداقل باید دو کار مهم و اساسی انجام دهد؛ یکی ساماندهی اقتصاد و حرکت به سوی یک اقتصاد پویا و قدرتمند است و دیگری سالم‌سازی و پاکسازی جامعه از افراد و رفتارهای معطوف به فساد، رشوه و رانت.

این دو لازم و ملزوم یکدیگرند و بر یکدیگر اثر متقابل دارند. نقش مردم نیز در این راستا شایان توجه است، اگر مردم با کسانی که دنبال رشوه، رانت و فساد هستند برخورد قاطع و افشاکنده داشته باشند و بی‌تفاوت از کنار این مفاسد نگذرند، امید به سالم‌سازی جامعه تقویت خواهد شد اما چنانچه مردم به روز جامعه، ضربات بیشتری از این سران‌های اقتصادی خواهد خورد. اینکه رئیس جمهور جهت مبارزه با رشوه، رانت و مفاسد اقتصادی به «رسانه‌ها»، «نخبگان»، «دانشگاه‌ها»، «مساجد»، «منابر» و سایر نهادهای اجتماعی متوسل شده‌اند به دلیل این است که هر کدام «مخاطبان ویژه‌ای» دارند و اگر همگی متحد با هم، در این مبارزه سرنوشت ساز ورود کنند، خواهند توانست به نتیجه‌ای مطلوب برسند و حتی نهادها و سازمان‌های حکومتی را هم در این زمینه، فعال کنند.

متأسفانه بعضی‌ها از ظرفیت‌های کامل فساد ستیزی «رسانه‌ها»، «نخبگان»، «مردم» و استفاده نمی‌کنند و انتظار معجزه دارند!

توسعه زیرساختی و مدیریت سیستمی، کلید عبور از چالش‌های انرژی و ناترازی است

استاندار فارسی:

رئیس جمهور:

امروز تنها راه موثر برای مقابله پایدار با رشوه، رانت و فساد، شفافیت فراگیر است

در این مسیر، رسانه‌ها، نخبگان، دانشگاه‌ها، مساجد، منابر و سایر نهادهای اجتماعی

می‌توانند نقش مؤثری ایفا کنند

تحلیل این خبر را در ستون «تحلیل خبر» بخوانید

تورم از ۱۰۰ درصد گذشت

*سفره ایرانیان در آستانه یک نقطه عطف تاریخی
*داده‌های منتشرشده از تورم برخی کالاهای اساسی
مانند مرغ (۴۳۱ درصد)، تخم‌مرغ (۳۵۳ درصد)
و روغن مایع (۳۴۲ درصد) نشان از یک ابرتورم منقطه‌ای
در بخش خوراکی‌ها دارد

*آخرین آمارهای رسمی نشان می‌دهد تورم کالاهای
در اردیبهشت ۱۴۰۵ از مرز ۱۰۰ درصد عبور کرده
و به ۱۱۳/۸ درصد رسیده است؛ رقمی که در
دهه‌های اخیر بی‌سابقه بوده است

**پیشبرد عملیات اجرایی فاز دوم خط ۲ متروی
شیراز در مسیر تکمیل شریان جنوبی - شمالی**

۱۴۰۵ تصویری متناقض از وضعیت تورم در ایران ارائه می‌دهند.
از یک سو، تورم نقطه‌به‌نقطه اجاره مسکن با ۳۰۹ درصد ثبت شده که نه تنها
از تورم عمومی (۵۳۹ درصد) پایین‌تر است، بلکه پایین‌ترین سطح تورم سالانه
اجاره (۳۳۲ درصد) از دی‌ماه ۱۴۰۱ تاکنون محسوب می‌شود. از سوی دیگر،
داده‌های منتشرشده از تورم برخی کالاهای اساسی مانند مرغ (۴۳۱ درصد)،
تخم‌مرغ (۳۵۳ درصد) و روغن مایع (۳۴۲ درصد) نشان از یک ابرتورمنقطه‌ای
در بخش خوراکی‌ها دارد.

معاون مالی و اقتصادی شهرداری
شیراز:
**توسعه پایدار شهری بدون
حضور بخش خصوصی
امکان‌پذیر نیست**

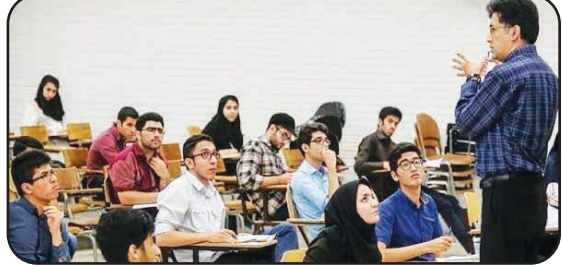
ادعای العربیه:
آمریکا و ایران بر سر یک پیش‌نویس نهایی به تفاهم رسیده‌اند

العربیه مدعی شد که آمریکا و ایران بر سر یک پیش‌نویس نهایی به تفاهم رسیده‌اند.
به گزارش این‌ها، العربیه مدعی شد که آمریکا و ایران بر سر یک پیش‌نویس نهایی به تفاهم رسیده‌اند.
منابع آگاه مدعی شده‌اند که بر اساس این پیش‌نویس آتش‌بس برای ۶۰ روز تمدید می‌شود و تنگه هرمز نیز برای عبور و مرور کشتی‌ها باز خواهد شد.
به ادعای این منابع، دو طرف طی یک دوره ۶۰ روزه درباره سرنوشت اورانیوم با غنای بالا ایران مذاکره خواهند کرد.
منابع العربیه مدعی شدند که واشنگتن در چارچوب این توافق بخشی از تحریم‌ها علیه ایران را کاهش می‌دهد و محاصره اقتصادی اعمال‌شده بر تهران را لغو می‌کند.
این منابع همچنین ادعا کردند ایران موافقت نهایی خود را با توافق اعلام کرده و قطر این موافقت را به آمریکا منتقل کرده است. همچنین قرار است یک میابجی بر اجرای توافق نظارت کند و موارد احتمالی نقض آن را بررسی کند.

مدیرکل دفتر آموزش عالی غیردولتی:
سقف افزایش شهریه دانشگاه‌های غیردولتی بر اساس نرخ تورم تعیین می‌شود

مدیرکل دفتر آموزش عالی غیردولتی گفت: دانشگاه‌ها و مؤسسات غیردولتی دارای هیئت انما هستند و بر اساس قانون، هیئت انما مرجع تعیین‌کننده شهریه محسوب می‌شود.
مهدی نوبدبخش، مدیرکل دفتر آموزش عالی غیردولتی، در گفتگو با خبرنگار مهر درباره تعیین سقف و کف شهریه دانشگاه‌ها و مؤسسات غیردولتی و غیرانتفاعی اظهار کرد: برای ایجاد هماهنگی، نماینده وزیر علوم یکی از اعضای اصلی هیئت انماهاست و مصوبات هیئت انما پس از تأیید این نماینده اجرایی می‌شود. از این رو می‌توان گفت که فرآیند تعیین شهریه‌ها تحت نظارت و کنترل قرار دارد.
مدیرکل دفتر آموزش عالی غیردولتی ادامه داد: هر سال به مؤسسات اعلام می‌شود که بر اساس نرخ تورم تا چه میزان مجاز به افزایش شهریه هستند. تاکنون نیز افزایش شهریه‌ها همواره در همین چارچوب انجام شده است و در دوره جدید نیز همین رویه ادامه خواهد داشت.
وی تصریح کرد: مرکز هیئت انما به نمایندگان وزیر در مؤسسات اعلام می‌کند که با توجه به شرایط تورمی کشور، سقف افزایش شهریه را تعیین کنند. به عنوان مثال سال گذشته سقف افزایش شهریه تعیین شد و گفتیم مثلاً تا ۵۰ درصد افزایش باشد و مؤسسات نیز بر همان مبنا اقدام کردند. مصوبات پس از ارسال به مرکز هیئت انما بررسی می‌شود و در صورت وجود مغایرت، برای اصلاح به مؤسسه بازگردانده خواهد شد.
نوبدبخش درباره تعداد مؤسسات غیردولتی فعال در کشور گفت: در حال حاضر ۲۴۰ مؤسسه غیردولتی فعال داریم که ۳۳ مورد از آنها دانشگاه هستند و مابقی به عنوان مؤسسات غیردولتی و غیرانتفاعی فعالیت می‌کنند.
وی با اشاره به درخواست‌های جدید برای ایجاد رشته‌های تحصیلی افزود: بخش خصوصی در این زمینه بسیار هوشمندانه عمل می‌کند و برخلاف بخش دولتی، رشته‌هایی را که طی سال‌های گذشته متقاضی نداشته‌اند، کاهش می‌دهد یا از چرخه پذیرش خارج می‌کند.
مدیرکل دفتر آموزش عالی غیردولتی درباره ظرفیت پذیرش دانشجویان نیز گفت: همانند دانشگاه‌های دولتی، برای دانشگاه‌ها و مؤسسات غیردولتی نیز سقف ظرفیت تعیین می‌شود. این ظرفیت بر اساس امکانات، تجهیزات و تعداد اعضای هیئت علمی هر مؤسسه مشخص شده و سپس توسط خود مؤسسات در رشته‌های مختلف توزیع می‌شود.
همچنین برای هر رشته نیز سقف مشخصی وجود دارد و در صورتی که رشته‌ای متقاضی نداشته باشد، مؤسسه درخواست افزایش ظرفیت برای آن ارائه نمی‌کند.
وی درباره شرایط تأسیس مؤسسات غیردولتی اظهار کرد: در گاه کسب‌وکار برای دریافت درخواست‌های تأسیس همواره فعال است و نمی‌توان مانع ارائه درخواست متقاضیان شد، اما متقاضیان باید شرایط و ضوابط لازم را احراز کنند.
نوبدبخش افزود: برخی محدودیت‌ها در چارچوب آمایش آموزش عالی اعمال می‌شود. برای مثال، از سال ۱۳۷۶ مقرر شده است که تأسیس مؤسسات غیردولتی در استان تهران تنها با تصمیم شورای عالی انقلاب فرهنگی امکان‌پذیر باشد و در سایر موارد، شورای گسترش آموزش عالی درباره درخواست‌ها تصمیم‌گیری می‌کند.
وی در پایان گفت: اساسنامه تیپ مؤسسات غیردولتی تدوین شده و متقاضیانی که شرایط لازم را داشته باشند، می‌توانند درخواست خود را ثبت کنند. در مرحله نخست موافقت اصولی صادر می‌شود و پس از تأمین امکانات، انجام بازدیدهای کارشناسی و احراز شرایط، موافقت قطعی برای فعالیت مؤسسه صادر خواهد شد.
در مجموع، قوانین موجود محدودیتی برای ایجاد این مؤسسات در چارچوب ضوابط تعیین‌شده ایجاد نکرده است.

تورم از ۱۰۰ درصد گذشت

سفره ایرانیان در آستانه یک نقطه عطف تاریخی

داده‌های منتشرشده از تورم برخی کالاهای اساسی مانند مرغ (۴۳۱ درصد)، تخم‌مرغ (۳۵۳ درصد) و روغن مایع (۳۴۲ درصد) نشان از یک ابرتورم منقطه‌ای در بخش خوراکی‌ها دارد

آخرین آمارهای رسمی نشان می‌دهد تورم کالاهای در اردیبهشت ۱۴۰۵ از مرز ۱۰۰ درصد عبور کرده و به ۱۱۳/۸ درصد رسیده است؛ رقمی که در دهه‌های اخیر بی‌سابقه بوده است

تورم ۱۶۴ درصدی دخانیات و رشد سرسام‌آور اقلامی مثل قهوه و سس (۲۱۵ درصد)، نشان‌دهنده فروپاشی رفاه طبقه متوسط است. در سال ۱۴۰۵، تفریحات کوچک و عادات‌های روزمره (از یک فنجان قهوه تا یک وعده غذای آماده) به نمادهای اشرافی‌گری تبدیل شده‌اند. این وضعیت باعث شده تا طبقه متوسط به سرعت به سمت دهک‌های پایین‌تر پرتاب شود؛ جایی که تمام دغدغه انسان در کاری پایه خلاصه می‌شود. با این شرایط دیگر کافه گردی به عنوان یک تفریح تبدیل به یک مناسبت می‌شود. دانشجویان و جوانانی که وقت خود را در کافه‌ها می‌گذرانند حالا باید تنها با نیت یک مناسبت و آن هم بسیار کمتر از قبل به کافه‌ها مراجعه کنند.

ریشه‌های سیاسی و استراتژیک

نمی‌توان تورم ۷۷ درصدی اردیبهشت ۱۴۰۵ را بدون در نظر گرفتن تحولات سیاسی اسفند ۱۴۰۴ تحلیل کرد. تزلزل در لایه‌های بالای مدیریتی و تنش‌های نظامی، انتظارات تورمی را به شدت تحریک کرد. اتفاقاتی که از پایان آذرماه ۱۴۰۴ افتاد که نتیجه اقتصادی آن را در دی ماه مشاهده کردیم، باعث بروز تورم شدیدی شد که هنوز بخشی از آن مشاهده شده است. اگرچه ریشه این ماجرا از شهریور ۱۴۰۰ شروع می‌شود، زمانیکه دولت رئیسی تلاش کرد شبیه نئولیبرال‌های غربی عمل کند، اما گویا در ایران تنها چیزیکه از نئولیبرالیسم فهمیده شده، ریاضت اقتصادی است و دیگر موفه‌های آن به طور کلی نادیده گرفته می‌شود.

در فروردین و اردیبهشت ۱۴۰۵، هجوم سنگینی برای تبدیل نقدینگی به کالا رخ داد. مردم نه برای مصرف، بلکه برای حفظ ارزش دارایی به سمت بازارها هجوم بردند. واردکنندگان بزرگ با پیش‌بینی تداوم بحران، از عرضه کالا به بازار خودداری کردند. تورم ۴۰۰ درصدی برخی اقلام، بیش از آنکه ناشی از کمبود باشد، ناشی از انتظار برای قیمت‌های بالاتر است.

یک نکته اساسی نیز در این بین باید مورد توجه قرار بگیرد. برخی مدعی‌اند که تورم درست است در کالاها باعث کاهش توان اقتصادی شده، اما خدمات و کالاهایی که در دست مصرف‌کننده قرار دارد نیز گران شده است. اگر یک شهروند کالایی را گران می‌خرد، در محل کار خود نیز کالای دیگری را گران‌تر از ماه قبل می‌فروشد. این ادعا برای کسانی که کالایی در دست دارد قابل قبول است، اما برای کسانی که حقوق ثابت دارند رسماً نشانگر کوچک شدن سفره است.

چه باید کرد؟

نگران‌کننده‌ترین بخش ماجرا، آینده پیش روست. تحلیل روند فعلی نشان می‌دهد که نه تنها تا ابتدای زمستان نمی‌توان انتظار کاهش تورم را داشت، بلکه احتمال افزایش بیشتر آن وجود دارد. هشدار جدی‌تر اینکه تورم نقطه به نقطه گروه کالاها (که شامل خوراکی‌ها می‌شود) از دید بانک مرکزی به بیش از ۱۱۳ درصد و از دید مرکز آمار برای اقلام خوراکی به ۱۲۹٫۸ درصد رسیده است. با تداوم این روند صعودی، رسیدن شاخص تورم عمومی به نرخ‌های سه رقمی در دو یا سه ماه آینده، نه یک سناریوی بدبینانه، بلکه یک پیش‌بینی کاملاً محتمل و قابل اتکاست. اردیبهشت ۱۴۰۵ را باید نقطه عطفی در تاریخ تورم ایران دانست. نقطه‌ای که از آن به بعد، واژه تورم سه رقمی از یک هشدار اقتصادی به یک واقعیت ملموس تبدیل خواهد شد.

به گزارش رویداد ۲۴، نمودار بانک مرکزی در اردیبهشت ۱۴۰۵، تورم بیش از ۵۰ درصد را نشان می‌دهد. تورم بخش کالا که در ابتدای سال ۱۴۰۴ در کانال ۴۰ درصد بود، حالا با یک جهش خیره‌کننده به ۱۱۳٫۸ درصد رسیده است. این یعنی برای اولین بار در دهه‌های اخیر، تورم کالاها از مرز ۱۰۰ درصد عبور کرده و وارد فاز ابرتورم کالایی شده است. این عدد به معنای آن است که ارزش پول ملی در برابر اشیاء و ارقام مصرفی، در کمتر از یک سال به نصف کاهش یافته است. اما این ۱۱۳ درصد تنها یک میانگین است.

آمارهای رسمی منتشرشده توسط مرکز آمار ایران و بانک مرکزی در اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۵ تصویری متناقض از وضعیت تورم در ایران ارائه می‌دهند. از یک سو، تورم نقطه‌به‌نقطه اجاره مسکن با ۳۰۹ درصد ثبت شده که نه تنها از تورم عمومی (۵۳۹ درصد) پایین‌تر است، بلکه پایین‌ترین سطح تورم سالانه اجاره (۳۳۲ درصد) از دی‌ماه ۱۴۰۱ تاکنون محسوب می‌شود. از سوی دیگر، داده‌های منتشرشده از تورم برخی کالاهای اساسی مانند مرغ (۴۳۱ درصد)، تخم‌مرغ (۳۵۳ درصد) و روغن مایع (۳۴۲ درصد) نشان از یک ابرتورمنقطه‌ای در بخش خوراکی‌ها دارد.

در بخش خوراکی‌ها، با اعداد جدیدی رو به رو هستیم

روغن: تورم ۴۳۱ درصدی روغن نباتی و ۳۵۳ درصدی روغن مایع، به معنای خروج کامل این قلم از ردیف خریدهای عادی بخشی از جامعه است.
پروتئین: وقتی تخم‌مرغ ۴۳۲ درصد و مرغ ۲۸۷ درصد گران می‌شود، یعنی ارزان‌ترین منابع پروتئین مردم، گران‌تر از کالاهای لوکس سال گذشته شده‌اند. برنج و غلات: رشد ۲۲۲ درصدی برنج خارجی نشان می‌دهد که حتی جایگزین‌های ارزان‌قیمت نیز دیگر پناهگاه سفره‌ها نیستند.
به مرور زمان کالاهای اساسی تمامی حقوق مصوب اداره کار را به خود اختصاص دادند و کالاها نیز تنها در دو ماه اول توانست تا حد اندکی جلوی این روند را بگیرد. امروز تورم به نقطه‌ای رسیده که حقوق کارگر و کالاها نیز توان چندانی در برابر آن ندارند. هرچند تعداد نفرت خانوار، قیمت مسکن و هزینه‌های عمومی نیز در این معادله مهم است.

پارادوکس مسکن

تورم بخش اجاره به نقطه‌ای رسیده که ۲۵ درصد افزایش سالانه اعلامی توسط دولت، رسماً هیچ اعتباری در میان مستأجر و موجر ندارد. صاحب ملک می‌تواند هر قیمتی که مایل است اعلام کند و رسماً نظارت خاصی بر این فرآیند وجود ندارد. از سوی دیگر مرز را در این حوزه کرده، رهاشدگی تولید مسکن از سوی دولت است. مسکن رفاهی رسماً در ایران هیچ جایگاهی ندارد از سوی دیگر ۲۵ میلیون واحد خالی در ایران نشان می‌دهد که نهاد دولت در ایران تنها طرفدار صاحب سرمایه است نه مولد سرمایه!

درآمد خانوار پیش از آنکه به سقف خانه برسد، در بشقاب غذا تمام می‌شود. مستأجری که باید مرغ را ۳ برابر قیمت بخرد، توان چانه‌زنی برای افزایش اجاره را ندارد. این یعنی فشار تورم کالا، به طور غیرمستقیم باعث سرکوب قیمت مسکن شده است. اما خطری اینجاست، این فاصله ۷۰ درصدی میان تورم کالا و اجاره، یک ناترازی بزرگ است که در صورت کوچک‌ترین گشایش معیشتی، مانند یک آوار بر سر مستأجران خراب خواهد شد.

سبک زدن در محاق؛ فراتر از اعداد